

Kvittering på innsendt svar på Høring av regjeringens forslag til ny Oslofjordplan

Saksnummer: 26/2297

Sak: Høring av regjeringens forslag til ny Oslofjordplan

Levert: 15.09.2026 14:16

Svartype: Med merknader

Jeg svarte som: Annen frivillig organisasjon

Avsender: Naturvernforbundet i Oslo og Akershus

Kontaktperson: Vilde Skålnes Haugsnes

Kontakt e-post: vilde.haugsnas@naturvernforbundet.no

Høringsinnspill fra Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA)

Naturvernforbundet i Oslo og Akershus (NOA) er positiv til at regjeringen legger fram en ny Tiltaksplan for 2026–2030. Planer for fremdrift og kontroll er bedre ivaretatt i denne nye planen enn foregående plan, men det er fortsatt mange delmål uten konkret tidsplan, og kontroller er ikke spesifikke nok. Vi savner også en tydeligere prioritering av aktivitetene ut fra den betydning de har for måloppnåelsen.

NOAs kommentarer til planen

1. Redusere utslipp fra kommunalt avløpsvann.

NOA støtter forslagene som tiltaksplanen legger opp til, men:

Mener at dagens renseanlegg i indre Oslofjord (VEAS, Bekkelaget og Nordre Follo) bør ha som mål 95 % rensing av fosfor og 80 % fjerning av nitrogen. Dette er realistiske mål sett ut fra hva renseanleggene klarer i dag. Spesiell oppmerksomhet bør rettes mot utslipp av ammonium når anleggene har dypvannsutslipp. Restmengder av ammonium bør i det minste nitrifiseres.

I revidert avløpsdirektiv fra EU (1.1.2025) stilles det krav om at de største anleggene må etablere et nytt rensetrinn for mikroforurensninger benevnt kvartærrensing. Målet er full etablering av rensetrinnet innen 31.12. 2045.

De tre renseanleggene med utslipp til indre Oslofjord har store tilførsler av mikroforurensninger til fjorden. NOA mener derfor at etablering av kvartærrensing i Indre Oslofjord må fremskyndes. Forsøk med denne type rensing må starte så raskt som mulig ved disse anleggene.

2. Redusere avrenning fra jordbruket.

Tilførsler fra jordbruk utgjør en betydelig andel av totale tilførsler av nitrogen, fosfor og partikler selv etter etablerte tiltak. Det er positivt at den nye tiltaksplanen nå foreslår skjerpet innsats.

NOA mener det bør stilles mer omfattende krav til bredere kantsoner langs vassdrag med etablering av oversvømmingsarealer og flomsøner. Dette gir bedre flomsikring og forhold for biologisk mangfold. Suksessive delmål for forbedring av kantsoner må etableres og løpende kontrolleres.

Tilførsel av næringssalter fra skogbruk må også inn i regnskapet og tiltak etableres

ved behov.

3. Stanse videre nedbygging av strandsonen til sjø og av gruntvannsområder.

NOA mener at vern av strandsoner, gruntvannsområdene og marine grunnområder i fjorden er svært viktig og arbeid med disse områdene må derfor styrkes.

- Planens mål for å stanse nedbyggingen i strandsonen er utydelige og gir lite handlingsrom for å hindre nedbygging på kort sikt. Planen mangler juridiske grep for å stoppe både pågående og nye utbyggingsprosjekter ut over de virkemidlene som ligger i dagens regelverk. Det må etableres tydeligere statlige styringssignaler for arealforvaltningen og tiltak som stimulerer kommunene til å gjennomgå og oppdatere eldre arealplaner.
- Alle elve- og bekkevannsmunninger må vernes da disse er svært viktige for biomangfold, blant annet for anadrom fisk. Det er behov for en gjennomgang av slike områder. Denne bør resultere i en plan for hvert enkelt område.
- 7 % av områdene grunnere enn 10 meter er beslaglagt av småbåthavner (se NIVA-rapport til Miljødirektoratet av Staalstrøm og Berezina, 2023). Gruntvannsområder med ålegrasenger, tangsoner og bløtbunn er viktige oppvekstområder for fisk og andre marine organismer og må derfor vernes, og planer om utbygging i disse områdene må stoppes. Eksempler er Gåsungene i Vestfjorden og områder i Bunnefjorden.

Forslaget i tiltaksplanen om å overføre myndigheten for å gi dispensasjon fra kommunene til statsforvalteren, for kommuner som ikke følger opp føringene i SPR i sin dispensasjonspraksis i strandsonene, er nødvendig. Det samme må gjelde for tilgrensende gruntvannsområder i sjøen.

4. Restaurering av naturverdier

Tiltaksplanens ambisjon er høy og målene støttes av NOA. NOA mener imidlertid at vern er viktigere enn restaurering.

Restaurering ved småbåthavner bør tilføres som mål og utredes.

5. Redusere tilførsler av miljøgifter, forsøpling og plastforurensning

NOA støtter tiltaksplanens mange forslag, men mener at det må settes opp årlige delmål slik at fremdrift sikres. NOA mener også at et sentralt båtregister må innføres.

6. Ivareta sårbare arter og verdifulle naturtyper

NOA mener tiltaksplanens mål for tiltak og kunnskapsinnhenting er god. Også her bør det innføres delmål for arbeidet.

NOA anbefaler at det opprettes flere marine verneområder (grunner, strandenger og mudderbukter) og utvidet vern av eksisterende verneområder.

Mer av strand- og kystområdene med spesiell flora (som kartlagt Naturbase.no) bør vernes, for eksempel grunnlendt kalkmark og geologireservater.

NOA mener også at *viktige* biotoper for planter og fugl bør vernes både på øyer i strandsonen. Hekkeholmer for sjøfugl bør også ses i sammenheng med vannområdene rundt. Disse kan være viktige funksjonsområder for fuglene.

Innføring av nullfiskeområder i Oslofjorden fra den 1.1.2026 er et meget viktig tiltak. NOA anbefaler også nullfiske i verneområdet ved Rauer og Nasjonalparken Jomfruland.

NOA ber om at samtlige gruntvannsområder og grunnområder i indre Oslofjord vernes og at utbygging av båthavner i disse områdene stoppes.

7. Fremme et aktivt friluftsliv.

NOA er positiv til tiltaksplanens forslag om å fremme et aktivt friluftsliv, gjerne kombinert med økt informasjon om fjorden.

En tiltaksplan for Oslofjorden bør også omfatte støyproblemet og hvilke områder som er mest utsatte (en plan for observasjoner). Støy fra båtmotorer og vannskutere er et problem for brukere av fjorden. Forbud mot vannskutere bør innføres. Støy fra motorer (større fartøyer, ferger og motorbåter) påvirker for øvrig også fisk og andre høyere organismer i sjøen.

NOA mener at det bør utarbeides en plan for hvordan eksisterende småbåthavner kan bli mer miljøvennlige.

Eksempelvis:

- Stasjoner for alternativ rensing av skrog på lystbåter (børstning e.l.).
- Krav til oppsamling og rensing av avløp fra spyleplasser i småbåthavner og miljøvennlig deponering av restene.
- Tiltak som kan bedre det biologiske miljøet i havnene.
- Tiltak for minsket utslipp fra båtmotorer. På sikt bør også fossile båtmotorer i stor grad erstattes av elektriske motorer i områder som Oslofjorden. Da behøves utbygging av ladestasjoner i havnene. Planer for slike bør utarbeides.

Andre elementer som NOA vil kommentere:

Behov for en klimaplan for Oslofjorden

Tiltaksplanen tar opp problemer som klimaendringer og konsekvensene av disse på Oslofjorden i tilknytning til diverse tiltak. Det bør etableres en egen plan for området for å vurdere tiltak på både kort og lengre sikt.

Planen må ta sikte på:

- økt innsats for å rehabilitere gamle avløpsledninger og skille avløp og gatevann
- krav til rensing av avrenning fra motorveier, gater og andre tette flater kombinert med flomdemping der det er mulig (mye bra gjøres i Oslo nå!).
- Skjerping av krav til kantsoner og oversvømmingsmark langs vassdrag.
- utrede effekten av klimaendringers innvirkning på utskiftningen av dypvannet i fjorden.
- kartlegging av områder som kan oversvømmes ved intens nedbør.

Verning av stasjoner med vitenskapelige langtidsobservasjoner

I Oslofjorden foreligger etablerte stasjoner og rutiner for vitenskapelige observasjoner siden begynnelsen av forrige århundre. Strandnottrekkene til Havforskningsinstituttets stasjon i Flødevigen er ett eksempel (stasjoner etablert på 1930-tallet). Områder med hyperbenthos undersøkelsene til F. Beyer ved UiO (start i begynnelsen av 1950-tallet og til dels videreført av Fagrådet for indre Oslofjords miljøovervåkingsprogram) bør også vernes. Videre stasjoner for observasjon av bløtbunnfauna samt fastsittende alger og dyr i strandsonen, der fysiske inngrep eller annen virksomhet vil kunne ødelegge de verdifulle tidsseriene. Det bør foretas en sammenstilling av viktige vitenskapelige tidsserier i fjorden til informasjon for

myndighetene.

Styrket behov for vitenskapelige oppfølgninger av tiltaksplanen og forskning

NOA mener at det er behov for ekstra midler for å følge opp virkninger av tiltaksplanen i Oslofjorden i tillegg til de programmer som drives av Fagrådene i indre og ytre Oslofjord. Det bør sikres at hele økosystemet følges opp (fra plankton til fisk) og at de verdifulle gamle observasjonsserier sikres (eksempelvis at full registrering av hyperbenthos gjenopptas i hele fjorden). Med tanke på størrelsen på tiltak bør det også tilføres frie forskningsmidler (til f.eks. Norges Forskningsråd) hvor også nye metoder og ideer kan øke kunnskapen om kommende effekter av tiltaksplanen på et fjordsystem av Oslofjordens størrelse.

Innspillet er utarbeidet av Fjordgruppa i NOA

Litteratur

Staalstrøm, Andre og Berezina, Anfisa, 2023. Areal dekket av flytebrygger og utfyllinger i Indre Oslofjord. NIVA rapport nr. 7815-2023.

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på regjeringen.no.